

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В БІЗНЕСІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

Цифрова трансформація - це процес використання цифрових технологій для покращення ефективності та продуктивності бізнесу. Цифрові технології, такі як хмарні сервіси, інтернет-речей (IoT), штучний інтелект (AI) та блокчейн, можуть допомогти компаніям оптимізувати бізнес-процеси, покращити якість продукції та послуг, залучати нових клієнтів та збільшувати прибуток.

За даними дослідження Dell Technologies Digital Transformation Index, цифровізація сприяє прогнозуванню, управлінню ресурсами, відстеженню поставок і блокчейну. 77% опитаних топменеджерів вірять, що в найближчі п'ять років вони використовуватимуть нові технології для прогнозування споживчого попиту; 68 % мають намір використовувати найновіші технології для поліпшення прозорості ланцюга постачання, його відстеження й ефективності; 47% вважають, що здійснюватимуть операції з використанням блокчейну.

Інше дослідження вказує на те, що 78% фірм, які займаються цифровою трансформацією бізнесу, краще запускають нові продукти чи послуги або вирощують стартапи; 62% швидше виходять на ринок, у тому числі через цифровий маркетинг і персоналізацію; 60% ефективніше управляють витратами через здешевлення технологічних експериментів [1].

Цифрова трансформація стає все більш важливою для бізнесу, оскільки на сучасному ринку велике значення має швидкість та гнучкість відповіді на зміни попиту та конкуренції. Компанії, які успішно впроваджують цифрові технології, можуть швидко реагувати на зміни ринку, підвищувати якість своїх продуктів та послуг та залучати більше клієнтів. Водночас цифрова трансформація створює нові виклики та ризики для менеджменту, які потрібно враховувати при плануванні та впровадженні цифрових стратегій в компанії.

Цифрові сили змінюють п'ять ключових сфер стратегії: клієнти, конкуренція, дані, інновації та вартість. Ці п'ять сфер описують ландшафт цифрової трансформації для бізнесу сьогодні. У всіх цих сферах цифрові технології переосмислюють багато з основних принципів стратегії та змінюють правила, за якими компанії повинні діяти, щоб досягти успіху.

Клієнти – перша сфера у цифровій ері. Вони утворюють мережу, взаємодіють та впливають один на одного. Цифрові інструменти змінюють їх стосунки з бізнесом та брендами. Бізнес повинен переосмислити свій маркетинг, враховуючи соціальні мережі, пошукові системи та мобільні та комп'ютерні екрани.

Друга сфера цифрової трансформації – конкуренція та співпраця між бізнесами. Сучасний світ полягає в конкуренції з асиметричними суперниками з поза галузі, а не зі схожими бізнесами. Цифрова "дезінтермедіація" підриває партнерства та ланцюги поставок, і той, хто колись був партнером, може стати конкурентом. Зміцнюється потужність платформних бізнес-моделей, які сприяють взаємодії між бізнесами та клієнтами. Це призводить до боротьби за вплив між фірмами з різними бізнес-моделями, які намагаються отримати більше важелів у обслуговуванні кінцевого споживача.

Наступна до розгляду третя сфера – дані – це ключова область цифрової трансформації бізнесу. Бізнеси мають доступ до великої кількості структурованих даних завдяки соціальним медіа, мобільним пристроям та датчикам. Інструменти "великих даних" дозволяють робити нові види передбачень та розкривати нові джерела цінності. Дані стали життєво важливою частиною кожного відділу та стратегічним активом, який розвивається з часом.

Четверта сфера цифрової трансформації – інновації: процес розробки, тестування та виведення нових ідей на ринок бізнесами. Традиційно, фокусувалися на готовому продукті, а рішення базувалися на аналізі та інтуїції менеджерів через високу вартість тестування та відмов. Новий підхід до інновацій заснований на експериментуванні, валідації реальними клієнтами та розробці мінімально життєздатних прототипів.

Остання сфера – пропозиція вартості бізнесу клієнтам. Незмінна пропозиція вартості призводить до нових конкурентів та руйнування бізнесу. Успішний бізнес повинен постійно еволюціонувати, розглядаючи кожну технологію як спосіб розширення вартості для клієнтів. Для цього бізнесам потрібно фокусуватися на використанні можливостей, відмовлятися від зниження переваг та адаптуватися заздалегідь, щоб залишатись попереду [2].

У даному контексті важливо розуміти, які саме виклики існують і як їх можна перебороти для досягнення успіху в цифровому світі. Розглянемо деякі з них.

Недостатня кваліфікація та знання: багато менеджерів можуть не мати достатніх знань та навичок у сфері цифрових технологій, що ускладнює їх здатність ефективно впроваджувати цифрові рішення в компанії.

Роз'єднаність між технологіями та стратегією: деякі компанії можуть вважати, що впровадження цифрових технологій - це самоціль. Проте, необхідно забезпечити належне поєднання технологій зі стратегією бізнесу для досягнення максимальних результатів.

Недостатня гнучкість та швидкість реакції: цифрова трансформація вимагає від компаній швидкої реакції на зміни та гнучкості в прийнятті рішень. Менеджмент повинен бути готовий швидко реагувати на зміни в ринкових умовах та відповідно адаптувати стратегію бізнесу.

Небезпека кібератак: зростаюча залежність від технологій може призвести до збільшення ризику кібератак. Менеджмент повинен забезпечувати належну кібербезпеку та захист інформації компанії.

Зміна культури: організаціям необхідно працювати над зміною культурного мислення та всієї організаційної культури, підвищуючи обізнаність про важливість цифрової трансформації та інших пов'язаних елементів. Хорошим способом пом'якшити опір співробітників змінам є залучення всієї команди з самого початку та часте та прозоре спілкування з ними [3].

Виклики цифрової трансформації для менеджменту дуже серйозні та потребують великої уваги. Недостатня кваліфікація та знання, роз'єднаність між технологіями та стратегією, недостатня гнучкість та швидкість реакції та небезпека кібератак - це тільки деякі з найбільш суттєвих викликів, з якими стикаються менеджери. Проте, варто зазначити, що цифрова трансформація також відкриває багато можливостей для бізнесу. Менеджмент повинен вміти правильно використовувати ці можливості, враховуючи виклики та ризики.

Цифрова трансформація надає менеджменту безліч можливостей для поліпшення ефективності та результативності компанії. Менеджери можуть використовувати цифрові технології для оптимізації бізнес-процесів, зниження витрат, збільшення продуктивності та підвищення якості продукту або послуги.

Цифрова трансформація може допомогти менеджменту більш ефективно спілкуватися зі споживачами, покращити відносини з клієнтами та забезпечити високий рівень задоволення клієнтів. За допомогою аналізу даних, менеджмент може зрозуміти потреби та побажання споживачів, що дозволяє створювати більш ефективні маркетингові кампанії та рекламні стратегії.

Також цифрова трансформація дозволяє менеджменту бути більш гнучким і адаптивним до змін на ринку та в робочому середовищі. Це можливо завдяки використанню цифрових інструментів для збору та аналізу даних, що дозволяє менеджерам більш точно прогнозувати тенденції на ринку та приймати швидкі та обґрунтовані рішення.

Беззаперечною перевагою переходу на цифрові технології є те, що цифрові процеси запобігають помилкам, усуваючи трудомістке введення даних вручну та людську неефективність. Цифрові процеси за своєю суттю є плавнішими та менш ризикованими, ніж будь-який процес, у якому беруть участь люди, схильні до помилок [4].

Можна зазначити, що цифрові трансформації в бізнесі мають як виклики, так і можливості для менеджменту. Необхідною умовою є належне опанування знаннями та навичками у сфері цифрових технологій, що забезпечить ефективне впровадження цифрових рішень в компанії. Окрім того, необхідно забезпечити належне поєднання технологій зі стратегією бізнесу для досягнення максимальних результатів.

Список використаних джерел:

1. Шаповалова О. В., Шевченко Л. С., Стріжкова А. В. та ін. Правове забезпечення віртуалізації інфраструктури національної економіки України : монографія / за ред. С. В. Глібка, А. В. Стріжкової, Харків : НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2019. С. 48-70 .

URL: [https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Strizhkova19Mono/Strizhkova19Mono%20\(4\).pdf](https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Strizhkova19Mono/Strizhkova19Mono%20(4).pdf). (дата звернення: 22.03.2023).

2. David L. Rogers. The Digital Transformation Playbook: Rethink Your Business for the Digital Age. 2016. URL: <https://www.pdfdrive.com/the-digital-transformation-playbook-rethink-your-business-for-the-digital-age-e176024122.html>. (дата звернення: 23.03.2023).

3. *Digital Transformation Challenges and How to Overcome Them?* 2022. URL: <https://pecb.com/article/digital-transformation-challenges-and-how-to-overcome-them> (дата звернення: 01.04.2023).

4. The Benefits of Digital Transformation website. URL: <https://cpl.thalesgroup.com/software-monetization/benefits-of-digital-transformation>. (дата звернення: 23.03.2023).